

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Poročilo: do 30 petih vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati
 petih vrst á 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
 Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolnje sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka:
 v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
12 mesecev	Din 240—	po pošti	Din 240—	Din 360—	
6	120—		120—	180—	
3	60—		60—	90—	
1	20—		20—	30—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Za našo napredno edinstvo.

(Misljenje ljubljanskega trgovca.)

Od uglednega naprednjaka, ljubljanskega trgovca, smo prejeli sledeči članek:

Slovenski trgovci in obrtniki imamo vtaro zaupanje v »Slovenski Narod«. V najtežjih časih nas je »Slovenski Narod« branil proti najhujšim klerikalnim »ujskarijam«. Mlajši rod se teh časov ne spominja več. Danes res tudi ta deželi ni več nevarno biti naprednjak. Bilo so pa časi, ko je bil napredni trgovec in rokodelca v Ljubljani in na ježeli izpostavljen najhujšemu klerikalnemu sovraštvu. To niso bile nedolžne stvari. Za kožo nam je šlo tedaj in za naš obstanek. Izgubljeni bi bili tiste čase trgovci in obrtniki, ki smo bili vedno po veliki večini zanesljivi naprednjaki, ako bi se ne bil »Slovenski Narod« tako odločno zavzemal za nas. Takih stvari se ne pozabi. In tako je nam trgovcem in obrtnikom kar v navado prišlo, da z zaupanjem čitamo, kar piše naš izkušeni prijatelj. Dolga leta se spominjam nazaj in ne pomnim, da bi nas bil kdaj pustil »Slovenski Narod« na cedilu. Kakor zvest prijatelj se je oglašil za nas, kadar je pretela nevarnost. Po vojni je pisal za nas pravično in odločno tudi ob takih prilikah, ko so nam grozili gospodarski nasprotniki in so nas hoteli uničiti. Takega prijatelja človek ne pozabi.

Je res, da sedaj razni vetrnjaki poskušajo oslabiti naše zaupanje in ga izpodkopati, ampak mi se držimo raje starega, ki ga poznamo, kakor pa novega, o katerem se ne vemo, kako se bo obneslo. Včasih tem intrigam pač nasede kak mlad zajec iz nevednosti ali radovednosti. Kar nas pa je izkušenejši mož, pa držimo na svoj značaj kot stara garda. Tudi tiste, ki so se dali zapeljati, bomo počasi pridobili nazaj. Časi so za nas, ki prodajamo in delamo, še vedno zelo resni. Vse je še negotovo. Kar naenkrat se kaj pripeti, pa so vsi tvoji računi narobe. Zato je treba, da se držimo svojih starih dobrih prijateljev, ki so nam bili do sedaj vedno dobri in pravi svetovalci. Zato nas ne bo dobiti, da bi nasledili kakim gospodom, ki imajo vsako zimo nov kožuh in vsako spomlad pojo drugo politično »vijo«. Ljubljanski trgovec in obrtnik je »šteman« človek, ki kaj nase drži in verjame samo takim možem v politiki, ki so resni in značajni. Takih pa ne maramo, ki si vsak čas kako novo politiko izmislijo. Taki se nam zde, kakor da ali svoje stvari niso gotovi, ali da so zamerljivi in prepirljivi ali pa da zanje pomeni skakanje iz ene stranke v drugo kakšen

osebni lobiček. Še uslužbenec, ki vedno menja svojega gospodarja, ni veliko vreden. In fitnik, ki se seli kakor lastovka, tudi ne. Kako bo mene dobro vodil in zastopal tisti, ki si vsako drugo leto menja svojo politično zastavo? Ali smo mi backi, da bomo šli iz ene staje v drugo, kadar si bo kdo izmislil? Tudi tisti nam ne ugajajo, ki so dolga leta bili z nami in smo jih mi samo na priporočilo in željo našega nepozabnega Tavčarja volili, čeprav nam niso nikdar bili posebno pri srcu, pa sedaj, ko so te in one časti dosegli in tudi lepe dohodke, kar na svojo roko vozijo in še od nas zahtevajo, da gremo z njimi v stranko, ki pri nas ni nič znana in o kateri slišimo, da jo ustanovljajo pri nas samo ljudje, ki iščejo svoje koristi in dobičke. Vidite, gospod urednik, taki tiči, ki delajo zmedo pri naprednjakih, nam ne ugajajo, čeprav lepo pojo.

Po mojih mislih je za nas napredne trgovce in tudi naše tovariše obrtnike najbolj pametno, da poslušamo v političnih slovenskih stvareh pisanje »Slovenskega Naroda«, ki nas je tudi v gospodarskih rečeh v sedanjih težavnih časih vedno zvesto in dobro zastopal. Odkrito rečem, da smo mi kupčevalci in obrtniki že sili večnih razprtij na naši napredni strani. Dosti komedij in sovraštva je bilo lani pri občinskih volitvah v Ljubljani. Kam nas je to peljalo? Klerikalci in komunisti gospodarijo na rotovžu in frčkajo naše davke. Ali moremo to mirno gledati? Tem tičem je lahko denar razmetavati, če ga drugi skupaj znašamo. Lani so nam hoteli kar tristo procentov občinskega davka naložiti. Komaj smo se ubranili te nesreče. Ta nevarnost je še vedno nad nami in srčamo za Ljubljano ravno tako. Zato nam je zelo všeč, da pišete v »Slovenskem Narodu« za edinstvo in za napredno slovo. Modri volilci in davkoplačevalci so vaših misli. Velikokrat se razgovarjamo v prijateljski družbi o naši politiki, pa smo mi obrtniki ljudje vsi tega mnenja, da je edina pametna politika pri nas ena napredna vrsta. Naprednjaki imamo tako in tako hude nasprotnike v klerikalcih in komunistih. Če hočemo zmagati v Ljubljani, treba stare napredne edinstvo. Kdor pa hoče svoje politične kozolce delati in na napredno škodo svojo novo stranko delati v nevarnih časih, je naš nasprotnik. Mi mu ne upamo in ga ne bomo volili, ravno tako tudi tistega ne, ki nas hoče zaradi svojega dobička v pisarni ali zaradi svojega dobička pri banki speljati v

stranko, ki hoče, da bomo pošteti trgovci in obrtniki ne cestah delali roboto ali kakor se sedaj pravi kuluk. Mi naprednjaki moramo skupaj, da bomo čvrsta napredna stranka. Stranke in skupine, ki pristaše lahko spravijo pod kmetstvo polimano marelo, niso za nas v teh časih. Takih komedij smo sili in nočemo nič več čuti o njih.

Politična situacija na Angleškem.

ADRESNA DEBATA O ZUNANJI POLITIKI. — STALIŠČE MACDONALDOVE VLADE NAPRAM PORENSKEMU SEPARATIZMU. — SEZNAM MACDONALDOVEGA KABINETA.

V obeh angleških zbornicah se nadaljuje adresa debata, ki bo po glasovanju odločila usodo sedanjega vlade. V spodnji zbornici se je Ramsay MacDonald podrobno bavil s separatističnim gibanjem v zasednem ozemlju Nemčije. Iz njegovih izjav sledi, da bi tudi delavska vlada zavzemala napram temu vprašanju isto stališče, kakor Baldwinov kabinet. Lloyd George je govoril o separatizmu kot nevarnosti za evropski mir. Baldwin pa je v debati odgovoril, da je to vprašanje povzročilo njegovi vladi prav toliko skrbi, kakor katerikoli drugi parlamentarni skupini. V zgornji zbornici je vodja liberalcev lord Grey izjavil, da je separatistično gibanje povzročilo največ gorja onim Angležem, ki so bili za tesno zblizanje s Francijo. To gibanje onemogoča sodelovanje med obema državama in bo imelo usodne posledice. Grey meni, da je to nesreča za Evropo. Separatizem se širi proti volji večine prebivalstva v zasednem ozemlju. Nastaja novo elzas-lozrnsko vprašanje, ki bi v bodoče bolj vplivalo na zunanjo politiko, kakor je pred vojno.

Obe zbornici sta izrazili svoje zadovoljstvo nad sporazumom z Ameriko glede dobave alkohola. Ministrski predsednik je poročal o delovanju odbora izvedencev pri reparacijski komisiji in pozdravil ustanovitve istega. Dostavil je tudi, da francoska vlada bržčas smatra padec franka za zadostni razlog, da se rešitev celokupnega reparacijskega problema ne sme več odlašati. V zvezi s to izjavo so londonski listi prinesli vest, da je odbor izvedencev povabil predsednika nemške državne banke dr. Schachta, naj se hitro pravi na informativni sestanek, na katerem bi se razpravljalo o raznih valutnih problemih. Odbor pričakuje poset berlinske delegacije tekom 14. dni. H koncu svojega govora je Baldwin spregovoril o možnosti spremembe državnega krmila. rekoč: Če bomo stali v opoziciji, bomo kritizirali in se bori, ako se nam bodo zdele razmere neudobne, tedaj ta opozicija ne bo niti strankarska niti opozicija za opozicijo. Podpirali bomo vse, kar bo šlo za odstranitev brezposelnosti in kar bo pospeševalo rešitev agrarne reforme ter bomo delovali za splošni blagor države.

Vladna kriza se bliža vrhuncu. Baldwinova pozicija je definitivno omajana. ven-

dar pa položaj še ni docela jase. Angleški parlament ima 615 članov, nadpolovična večina znaša torej 308. Konservativci bi potrebovali za večino samo 51 liberalnih glasov, dočim jih potrebuje delavska stranka 116. Liberalci so prepričani, da delavska vlada brez njih ne bo mogla voditi države. Odločitev bo padla kmalu potem, ko bo končana v zbornici adresa debata. Zanimivo je, da ima MacDonald že pripravljen seznam novega kabineta, kar dokazuje, da pozitivno računa s padcem Baldwinove vlade. Po tem seznamu bi tvorili novo angleško vlado sledeči poslanci delavske stranke:

Ministrski predsednik in tajnik zunanjih del: R. MacDonald; lord pečata in vo-

ditelj spodnje zbornice R. Clynes, lord kancelar J. Senckley ali lord Parmoor, kancelar financ Philip Snowden, tajnik notranjih zadev Arthur Henderson, tajnik za kolonije H. Thomas, tajnik za Indijo P. Trevelyan, predsednik urada za prosveto viscount Haldane, prvi lord mornarice colonel Medwodd, postmaster - general (minister pošte) G. Ammon, minister javnih del lord Sidney Webb, sekretar za šolstvo W. Adamson. Poleg teh so še druga mesta, ki jim je MacDonald tudi že določil kandidate. — Splošno pa prevladuje naziranje, da bo ta vlada kvečjemu tri mesece na krmilu, nakar bodo razpisane nove volitve.

Telefonska in brzojavna poročila
Narodna skupščina.

Finančni odbor in državni proračun.

— Beograd, 18. jan. (Izv.) Finančni odbor je na včerajšnji popoldanski seji razpravljal o dopolnilnih kreditih k državnemu proračunu za leto 1924/25. Sela je bila polnoštevilno obiskana ter se je na njej razvila zelo živahna debata, med drugim o odkupu orijentskih železnic in o davčni obremenitvi Slovenije.

Finančni minister dr. Stojadinović je v svojem eksponatu omenjal, da je ministrski svet odobril njegov predlog, da se ima proračunsko leto vselej pričeti s 1. aprilom in končati s 30. marcem prihod. leta. Navedel je tudi razloge za to odredbo. Z ozirom na okolnost, da se že letos prične proračunsko leto 1. aprila, je potrebno, da se nekateri izdatki, vnešeni v proračun za leto 1923/24 primerno povišajo, nekateri pa tudi skrajšajo radi ravnotežja v proračunu in ker je treba v prihodnjem letu od strani države izpolniti razne plačilne obveznosti. Vlada potrebuje odobrenja tehle kreditov:

1. kredita 123.500.000 D za izplačilo obresti in amortizacija iz 2 1/2% rente o vojni odškodnini.
2. Povišanja kredita za izvedbo uradniškega zakona za izplačilo prejemkov uradnikom in ostalim državnim uslužbencem se ima povišati od 400 mil. na 600 mil., razum tega pa se ima dovoliti vpokojenecem in njih rodbinam kredit 50 mil. D.
3. Vlada potrebuje odobrenje kredita k izplačilu odkupnine za orijentske železnice. Z »Orijentsko železniško družbo« je bila sklenjena kupna pogodba, s katero prevzame država nje železnice proti plačilu 149 mil. francoskih frankov.

O poslednjem kreditu se je razvila zelo živahna debata. Člani so ugovarjali temu kreditu ter navedli, da mora vlada po preje predložiti zadevni zakon o pogodbi z orijentsko železniško narodni skupščini v razpravo in rešitev. To se ni zgodilo. Radi te pogodbe je moral podati svojo demisijsko prejšnji prometni minister dr. Velizar Jančević.

Protiv kreditu sta govorila demokratska poslanca dr. Kumanudi in dr. Veljković.

Posl. dr. Kulovec (Jugsl. klub) je v daljšem govoru omenjal davčno preobremenitev Slovenije. Govornik je konstatiral najprej, da je ravnotežje v proračunu le fiktivno, dejansko ravnotežje ne obstoja. Najbolj je obremenjena na davkih Slovenija. Protestiral je proti temu, da se skrajšujejo krediti poljedelskega ministra, ki so skrajšani za 100 mil. din. Kako je Slovenija obremenjena in eksploatirana, osvetljuje najbolj izkaz državnih dohodkov za mesec julij in avgust preteklega leta. Za ta dva meseca je bilo v Sloveniji plačanih direktnih davkov 15.314.006 D, na posebni trošarini 2.499.975, na takšah 16.589.031 D in na monopolih 41.156.289. Štirikrat večja Srbija je v istem času plačala na neposrednih davkih 21.944.797, na posebni trošarini okoli 34.526 D, na takšah 30.688.339 D in na monopolih 126 milijonov. Na podlagi teh podatkov je govornik konstatiral, da je Slovenija s splošnimi državnimi in posebnimi davki tako obremenjena da jih ne more več prenašati in da se širi obubožanje prebivalstva.

Posl. dr. Grgin (rad.) je ugovarjal izvajanjem predgovornika, navedajoč da lahko Slovenija prenaša davčna bremena, ker je najbolj industrijska pokrajina države vsled česar ima tudi največje dohodke.

Državni proračun znaša celokupno 10.460.000.000 D izdatkov. Fin. minister je skril nekatere dopolnilne kredite posamičnih ministrstev. Krediti poljedelskega ministrstva za 105 mil., ministrstva javnih del za 20 mil in ministrstva prosvete za 10 mil. dinarjev.

Danes fin. odbor nadaljuje razpravo o dopolnilnih kreditih.

PRED ŽELEZNIČARSKO
STAVKO NA ANGLEŠKEM.

— London, 17. jan. (Havas) Tajnik Stokovne zveze vlakovodij in kurjačev Frommley je izjavil, da je začetek železničarske stavke določen za nedeljo o polnoči.

SVEN Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

Mož, ki ga je videl v sobi, ni bil tisti, ki ga je pričakoval. Ni bil policijski poročnik.

Bil je mož — z modrosvileno ovratnico. Zakonski možje, ki besneč divjačo z revolverji, svečniki ali z drugim orožjem, ne delajo navadno dobrega vtisa. Ali še bolj smešen je zakonski mož, ako se nahaja na napačnem sledu in ako v svoje največje začudenje sam to spozna. V prav takšnem položaju se je nahajal odvetnik Age Gade, slavni zastopnik v številnih velikih pravnih zadevah.

Poteklo je samo nekaj sekund in njegov obraz je menial barvo radi silne duševne razburjenosti. V trenutku, ko je stopil k vratom, je njegov možki obraz izražal zavest, da je žaljen v svoji časti, obenem pa tudi svedočil trdno in kruto voljo, da maščuje to žalitev.

Na njegovem čelu je bil zapisan divji in brezobzirni možki pogum, v njegovih očeh pa je bleščal brezmejni gnev, ki ga ni mogoče udušiti, predno si ni dobil zadoščenja v kakršnemkoli maščevalnem činu.

Ze eno sekundo kasneje — pa se je vse spremenilo.

Ta popolnoma kondenzirani izbruh poguma, besnosti in odločnosti se je umaknil neizrečni pre-

16 senečenosti, ki se je izražala v široko odprtih očeh in napol odprtih ustnicah.

Skoraj pa je izginil ta izraz in namesto njega se je pojavila na njegovem licu jasna zmedenost in zadrega. Takoj nato pa se je zopet zavedel in je sledil popolnoma naravnemu nagonu, da štiti svojo ženo. To zadnje plemenito razpoloženje pa je bilo posledica pozicije, ki jo je zavzel mož s svilen ovratnico.

Zavzel je zares grozečo pozicijo. Odvetnik je stal na pragu odprtih vrat med svojo pisarno in med buduarjem gospe Sonje. V eni roki je držal velik, težak srebrn lestenec, toda njegova roka mu je omahnila. Ob njegovih nogah je ležala gospa Sonja in objemala njegova kolena. Na čuden način je imela sklonjeno glavo in obraz si je zakrivala z rokami.

Vrata k verandni sobi so bila napol odprta in zelena debela zavesa je zakrivala špranjo. Poleg železne blagaine, med njo in mizo, je stal mož s svilen ovratnico.

Poleg sebe na mizo je položil razno vlomilsko orodje, nekaj velikih svedrov in klešč, ki so se svetile v luči električne svetilke, ki je tudi stala tamkaj.

V masivnih vratih železne blagaine je že tičal eden izmed njegovih svedrov.

Vse to bi seveda ne bilo nevarno. Bolj nevarno pa je bilo, da je vlomilec v svoji levi roki držal browning, to je tisto modrikasto opasno stvarico,

pred katero se je treba čuvati, ako je namerjena na človeka.

In s tem revolverjem je vlomilec meril na prodajajočega soproga.

Odvetnik se je vedel tako, kakor bi se vedel v enakem položaju vsak drugi zakonski mož. Postavil se je med svojo ženo in revolversko cev.

Skoraj je potekla ena minuta, ne da bi kdo spregovoril besede. Odvetnik je meril z očmi vlomilca, vlomilec pa je pazno motril odvetnika. Odvetnik Gade je bil pogumen mož. Ni pobesil oči ob pretečen in sovražen vlomilčev pogled. Toda tudi vlomilčeva roka, ki je oklepala revolver, se ni prav nič tresla.

Čim si je odvetnik zopet priboril prisotnost duha, mu je bilo jasno, da tiči največja nevarnost v tem morečem molku in zato je mirno, kolikor je mogel, nagovoril vlomilca:

»Kdo ste Vi in kaj imate opraviti v moji hiši?« To vprašanje ni v nobenem oziru učinkovalo na vlomilca, videlo se je, da je smatral vsak odgovor za odveč. Nimalo se ni potrudil, da bi odgovoril; pač pa je zaklical: »Odložite lestenec!« Tei svoji zahtevi je dal energičnega izraza s kretinjo z revolverjem. Ker se je videlo, da odvetnik nima namena, da bi se uklonil tej zahtevi, je znova zaklical: »Proč z lestenecim!«

V tistem hipu je padel z velikim ropotom lestenec na tla. Odvetnik ni imel več nobenega orožja.

Tisti trenotek je ura v buduaru začela biti polnoči.

Tu hočem dobesedno navesti eno vrstico iz Asbjörn Kragovega manuskripta.

Napisal je:

»Za vraga, zakaj ni P. C. Helmersen nikdar točen?«

ENAJSTO POGAVLJE.

Tretji, ki je prišel.

Čim je vlomilec videl, da je odvetnik brez orožja, je položil revolver poleg sebe na mizo, toda tako blizu, da je lahko vsak hip z roko posegel po njem.

Trenotek je stal nepremično in motril obo — mogočno vzravnane odvetnika in njegovo ženo, ki je še vedno ostala v svoji napol ležeči poziciji, zastirajoč svoj obraz z rokami.

Kakor se je zdelo, ni bil vlomilec posebno začuden nad pojavom odvetnika in njegove žene. Najbrže je bil že od preje navajen na nepričakovane dogodke v svojem poklicu. Na drugi strani pa se je zdelo, kakor da bi ravnodušno razmišljal, kako bi stvar najboljše in najugodnejše uredil. Na razpolago mu je bil revolver. Pogledal je nanj. Ali si naj z orožjem v roki napravi pot iz vile? Nato je pogledal na železno blagajno in v mislih na to, kar se morda skriva v njenih globinah, je postal njegov obraz zagrizen in odločen. Zdelo se je, da si je zamislil drzen načrt, da bi kljub vsemu vendarle izvršil vlom.

OSSI OS WALDA

V ELEGANTNI VESELOIGRI
PRIDE!

Gospodarstvo.

PRIMER SPLOŠNE INDUSTRIJE Z DOMAČO.

(Na podlagi dela g. M. Saviča: Naša industrija i zanati, Sarajevo 1922.)
(DALJE.)

TEKSTILNA INDUSTRIJA.

Popolnoma nezadostna je naša tekstilna industrija.

Doma pridelamo: konoplja se predeluje v vrvi v Srbiji v obliki domače industrije, v Vorvodini v 32 podjetjih, v Hrv. Slav. v 2.

Predionice za uvoženi pamuk imamo v Srbiji 2, v Slov. 3, v Hrv. Slav. 1.

Tiskarne za pamučno blago imamo v Hrv. Slav. 4, v Vojvod. 1.

Tkalnic za pamuk imamo v Srbiji 7, v Vojvod. 3, v Bosni 2, v Hrv. Slav. 2, v Slov. 3. Cela našeta pamučna tekstilna industrija pokriva komaj 1/4 naše domače potrebe.

Tvornice za predivo in tkalnice imamo v Srbiji 6, v Hrv. Slav. 9, v Vojvod. 6, v Slov. 9, v Dalm. 1, v Bosni-Herc. 2. Izdelane kvantitete blaga zastajajo daleč za potrebo in smo večjim delom odvisni od uvoza.

Preproge in zavese v narodnem stilu izdelujemo v Srbiji in Bosni v domači industriji iz domače volne, industrijskim potom v Bosni in Vojvodini v po 1 tovarni.

Vato iz pamuka proizvajamo v po 1 tovarni v Srbiji, Hrv. Slav. in Slov.

Iz uvoženih surovin izdelujemo trikotaje v Srbiji v 5, v Slov. v 9 podjetjih.

Pozamentni izdeluje 8 podjetij v Srbiji, 1 v Hrv. Slav.

Čipke produciramo v količinah, ki dovojujejo znaten izvoz v Slov. domačo industrijo in 2 industr. podjetja.

Po gornjem smo v tej panogi industrije skoraj popolnoma odvisni od izvoza. Cela vrsta panog te industrije manjka popolnoma, kakor industrija sukanca, svile, platna, žute, klobučarine, blaga za pohištvo, itd. To je tem bolj obžalovanja vredno, ker produciramo deloma, potrebne surovine v zemlji, kakor svilo in volno. Celo pamuk produciramo, vsaj v mnogo večji meri kot druge zemlje, ki imajo visoko stopnjo industrijo, katera predeluje samo uvoženo surovino.

Konfekcijska industrija.

Iz konfekcijske industrije krijemo le majhen del svoje potrebe. Srbija ima 14 podjetij, ki izdelujejo večinoma v obliki domače industr. konfekcijsko blago. V Hrv. Slav. imamo 1, v Slov. 2 industr. podjetja za konfekcijo.

Za izdelavo perila imamo v Srbiji 2, v Hrv. Slav. 8, v Slov. 5 ind. podjetij.

Klobučarstvo izdelujejo v Srbiji 1, v Vojvod. 8, v Hrv. Slav. 1, v Slov. 3 tovarne.

Edina industrija te panoge, ki je visoko aktivna je industrija slaničnikov, katera je v Slov. zastopana v 15, v Srbiji in Hrv. Slav. v po 1 podjetju.

Kravnate izdelujemo v Hrv. Slav. v 4, v Slov. 2 tvornicah.

Solnčnike in dežnike proizvajajo v Srbiji 6, v Hrv. Slav. 4, v Bosni 2, v Slov. 2 podjetja.

Popolnoma manjka industrije ženskih klobukov, bluz itd.

MINERALIJE.

Ugodnejšo sliko nudi domača industrija mineralij. Če pa vzamemo smo dežela, ki je na mineralih izredno bogata, moramo reči, da se gre tudi v tej panogi samo za skromen začetek industr. izkoriščanja ležečih zakladov.

Premoga imamo skoraj povsod v naši zemlji, celo v Črni Gori in ga tudi izvažamo, zato pa urvažamo bolj vrste premoga, kot angleški. Brikete urvažamo, čeprav bi jih lahko doma proizvajali, kar se sedaj še ni počelo.

Uvoženo nafto predelujemo v petrolej in bencin v po 1 tovarni v Hrv. Slav. in Slov.

Naš dalmatinski asfalt predelujemo v Bosni, Hrv. Slav. in Srbiji v po 1 tovarni. Naftan daje v Hrv. Slav. 8, v Vojvod. 3, v Slov. 3, v Bosni 1, v Dalmaciji 1 plinaro.

Premogovno smolo in benzol izdelujemo v Bosni v 1 in v Hrv. Slav. v 1 podjetju.

Iz italijanskega cinka in domačega bakra izdelujemo v Slov. v 2, v Vojvod. in Hrv. Slav. v po 1 podjetju plavi kamen.

Cepprav dobivamo gorsko sol v kreki pri Tuzli in morsko na našem primorju smo vendar z 60% našega kompensa vezani na uvoz.

Ker nimamo instalacij za koksiranje ne izdelujemo lizola, bresina, ksinnola, penola in anilina.

UZANCE ZA TRGOVINO S SUROVINI KOŽAMI.

V dneh 15. in 16. jan. t. se je vršila v prostorih Zemaljskega Saveza Industrijalca v Zagrebu konferenca predstavnikov usnjarske industrije iz Slovenije in iz Hrvatske. Predmet razprave je bila ustanovitve posebnih uzance za trgovino s surovinami govejih kožami, v svrhu, da se ta trgovina na domačih tržiščih končno normalizira ter postavi na zdrave podlage.

Po izbrnem razpravljanju se je sporazumno z zastopniki trgovcev sklenilo, da se s 1. marcem 1924 uveljavijo naslednje uzance.

1) Tvorničarji usnja prevzamejo od mesarskih zadržg goveje kože po teži, ki se ugotovi pri prevzemu od mesarja. Kože morajo biti izdelane brez kosti v glavi,

brez repne kosti, brez gobca in parkijev ter brez blata. Najvišji kalo sme znašati od 1. aprila do 30. septembra 12%, od 1. oktobra do 31. marca 10%; 2) Kože z 1—2 zarez, z 1—2 luknjami v sredini ali v vratu, kože z žigom, ogrete kože (ako puščajo dihalo) ter kože s 3—10 ogorkov se smatrajo kot sekunda blago ter se odtegne 10% Zelo zarezane kože, kože z več nego 2 luknjami, zasmradane kože in kože z več nego 10 ogorkov se smatrajo kot tercija blago ter se odtegne 20%. 3) Po provenijenci se dele kože: v nemške, I. kategorija; v ovske, II. kat. ki se plačajo 5% ceneje od I. kategorije; v buše III. kat. ki se plačajo 10% ceneje od I. kategorije; v bosanske in južnosrpske šahtane kože, IV. kategorija, ki se plačajo 20% ceneje od I. kategorije. Kože od bikov v teži od 35—45 kg so za 10% cenejše, od 45—55 kg za 15%, od 55 kg dalje za 20% cenejše. Kože od bivolo se plačajo 30% ceneje od I. kat. 4) Kože od soli očistične, ki se pošljejo direktno brez osebnega prevzemanja, smajo, ako ni drugače dogovorjeno, pri normal-

nem trajanju transporta ter pri normalnih prilikah kalitriti v poletnih mesecih največ 3%, pozimi največ 2%. Poletni in zimski meseci se razumejo kakor pod točko 1) Kalo se ugotovi na temelju uradnega tehtanja na postajah predaje in prevzema. Pri osebno prevzetih kožah odpade kalizula za prevoznik kalo.

—g Novosadska blagovna borza 17. jan. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica bačka, 79/80 kg, 2 %, 4 vag. 340—247.50, ječmen bački, 67/68 ko, 1 in pol vag. 290, bačanski 2 vag. 270; oves bački, 1 vag. 265, sremski 2 vag. 240; koruza bačka za marc-april, dupl. kasa, 10 vag. 265—267.50 za januar-februar-marc-april, dupl. kasa, 23 vag. 252.50—265, pariteta Bos. Brod, 1 vag. 285, ista postaja, 5 vag. 262.50, postaja Klek, 2 vag. 270, stara bačka in sremska, 3 vag. 250—255, moka št. 46, 1 vag. 302, št. 47, pol vag. 192.50, ječmenova moka 7 in pol vag. 300, otrobi v papirnatih vrečah, pariteta Zemum, 1 vag. 165. Tendence neizpremenjena.

so morali preklinjati Krista. Pravi kristjani so izjavili, da jih nobena stvar ne more prisiliti, da izpolnijo to zapoved. Drugi, ki so mi jih izdali, so dejali, da so kristjani, toda kmalu so to zatajili češ, da so bili res kristjani, pa so prenehali biti, eni pred tremi leti, drugi pred več leti, nekateri pa pred dvajsetimi leti. Ti vsi so se poklonili pred tvojo podobo in pred kipi bogov, pa tudi Krista so preklinjali. Trdiš si, da vsa njihova krivda ali greh obstoji v tem, da so se po običaju zbrali na določen dan pred solnčnim vzhodom, da bi povrsti prepevali himno Kristu kot svojemu Bogu in da se s prisego obvežejo, da ne bodo kradli, ne ropali, ne preštevavali, ne prelomili dane besede in da se ne bodo obotavljali vrniti to, kar jim je bilo izročeno v varstvo. Ko je bilo vse to opravljeno, so se nevažno razšli, pozneje pa so se znova zbrali k skupnemu obedu, ki je obstojal običajno iz »nedolžne« (rastlinske) hrane. Iz tega razloga sem smatral za potrebno, da z mukami izsilim priznanje iz dveh služabnikov, ki sta se imenovali dijakonci. Našel nisem nič drugega, razum grdo, nezmiselnost praznoverje. In tako sem prekinil preiskavo, hoteč se posvetovati s teboi. Ta stvar pa se mi zdi vredna dela osobito radi številca onih, ki so v nevarnosti. Kajti mnogo oseb različne starosti, vseh stanov in obeh spolov kljujejo in bodo klicali pred sodišče. Ne samo mesta, marveč tudi vasi in celo polje je okužilo to praznoverje. Mislim, da je mogoče to preprečiti in ozdraviti. Tako se je že točno ugotovilo, da svetišča, ki so bila malone prazna, znova pohajajo, da se velika praznika, ki so bili dolgo časa odpravljani, znova praznujejo in da se hrana žrtvovanih živali, za katero se je doslej le redko našel kupec, znova kupuje. Iz tega je jasno razvidno, kako temeljito se lahko ljudje poboljšajo ako se jim omogoči kesanje.

Trajan je odgovoril Pliniju: »Pri preiskavi zadev onih, ki so bili obdolženi pred teboi, moj Secundus, kot kristjani, si ravnal na pravičen način. Vobče pa v tem slučaju ni mogoče ustanoviti opredeljenega pravila. Ni jih (kristjanov) treba mučiti. Ako so obdolženi in zasačeni, morajo biti kaznovani in sicer tako, da oni, ki negira, da je kristjan in dokaže to na ta način, da molči naše bogove, naj bo oproščen, ker se je skesal. Anonimnih dopisov pa ni treba vpoštevati v nobenem slučaju, kajti to je najslabši primer in pojav, ki ni dostojer naše dobe.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK
Odeovski urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Rešimo sokolski Tabor!

To in ono.

IZ STARE ZGODOVINE KRŠČANSTVA.

Znano je, kako kruto so pogani preganjali in prezirali prve kristjane. Razlogi zato preganjanje in zatiranje so različni.

V prvi vrsti moramo omeniti, da so krščanstvo že od začetka smatrali za judovsko sekto in da je torej sovražstvo poginov do judovstva prešlo na prve kristjane. Iste zločine, ki so jih inkriminirali Judom, so pripisovali tudi kristjanom.

Nadalje je važna okolnost, da so pogani smatrali kristjane, ki kot minotesti niso mogli priznavati drugih bogov za brezverce prav tako, kakor Jude. V nasprotju z drugimi kristjani niso iskali civilnih in vojaških služb, ker so bile le-te zvezane s poganskimi ceremonijami in ker so prezirali poganske zabave; vse to je jezilo pogane in jim dajalo povod, da so dolžili kristjane pomanjkanja patriotizma, zvestobe do države in celo mizantropije.

Smatrali so jih za slabe državljane, ki niso vredni, da žive. Posebno ponosni in dostojanstveni Rimljani, ki so bili trdno prepričani, da romski imperij traja večno, so v dno duše sovražili kristjane, ker so leti pričakovali in napovedovali skorajšen konec sveta.

To razpoloženje je najbolje razvidno iz znamenitih pisma, ki ga je pisal K. Plinius Secundus imperatorju Trajanu. Plinius je kot intimen prijatelj Trajana upravljal od l. 111—112 po Kr. r. provinco Viti-nia (Mala Azija), kjer je bil imperatorski legat. Ko je proučeval procese proti kristjanom, ki jih je bilo v provinci mnogo,

je začel dvomiti in zato je sklenil vprašati za svet Trajana. Njegovo pismo, ki predstavlja najvažnejši dokument iz zgodovine krščanstva, se glasi: K. Plinius imperatorju Trajanu: Smatram za svojo dolžnost, da te vprašam za nasvet glede vseh poslov o katerih dvomim. Kajti kdo more bolje od tebe usmerjati moje omahovanje in proučiti moje neznanje? Nikoli nisem prisostvoval procesom proti kristjanom in zato nisem vedel, da-li je treba razlikovati med starostjo, ali pa da se ne ozira na mlade in odrasle; dali je treba odpustiti skesanim, ali pa se ne odpusti onemu, ki je bil kristjan da si je prenehal biti tak; da-li je treba kaznovati samo ime (kristjan) četudi ni v zvezi s tem imenom. V tem pa sem jaz ravnal z onimi o katerih sem izvedel da so kristjani takole: vprašal sem jih, dali so kristjani. Kdor je to priznal sem ga vprašal drugič in tretjič in mu zagrozil s kaznijo. Tiste, ki so ponavljali svoje priznanje, sem velel odpeljati na morišče. Kajti nisem dvomil, da njihova trdnost in stanovitnost ne glede na značaj vere, zasluži kazen. So tudi drugi ki jih osvaja ta norost, toda ker so rimski skri državljani, sem odredil, da jih pošljejo v Rim. Kakor običajno je obdolžitev med preiskavo zadela tudi bolj oddaljene kroge in pojavili so se različni slučaj. V roke mi je prišel anonimen dopis, ki vsebuje mnogo imen.

One, ki so negirali, da so ali da so bili kristjani, sem osvobodil potem, ko so molili pod diktatom moje formule bogove in prinesli kot žrtev vina in kadila tvoji podobi obenem s kipi bogov. Poleg tega

Naročajte Slovenski Narod!

Obnovite naročnino
Kupim vsako množino jelovih in smrekovih matrijerov.
Ponudbe poslati na: J. Ružička, Fiume.

Večja zavarovalna družba išče generalnega zastopnika.
Reflektira se na večje trdke ali gospode, ki so v zavarovalni stroki verzirani. Ponudbe pod »EKISTENCA, na Aloma Company, Ljubljana. 410

Ugodna priložnost.
Enodružinska vila, obstoječa iz 5 sob, kuhinje, predsobe, kopalnice, pralnice in drugih pritklin, z vpejano centralno kurjavo, električno razsvetljavo in vodo-vodom, poleg 1000 m² stavbene parcele, se po jako nizki ceni in ugodnem plačilu proda. Kupcu vsa vila takoj na razpolago. Naslov in pojasnila od 1.—2. pri anončnem reklamnem zavodu »APOLO«, Stari trg 19.

Kupim vsako množino jelovih in smrekovih matrijerov.
Ponudbe poslati na: J. Ružička, Fiume.

Večja zavarovalna družba išče generalnega zastopnika.
Reflektira se na večje trdke ali gospode, ki so v zavarovalni stroki verzirani. Ponudbe pod »EKISTENCA, na Aloma Company, Ljubljana. 410

Ugodna priložnost.
Enodružinska vila, obstoječa iz 5 sob, kuhinje, predsobe, kopalnice, pralnice in drugih pritklin, z vpejano centralno kurjavo, električno razsvetljavo in vodo-vodom, poleg 1000 m² stavbene parcele, se po jako nizki ceni in ugodnem plačilu proda. Kupcu vsa vila takoj na razpolago. Naslov in pojasnila od 1.—2. pri anončnem reklamnem zavodu »APOLO«, Stari trg 19.

Pisalni stroji, potrebščine
mehanična delavnica (popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-1.

Preklit.
Podpisana obžalujem in preključim kot neresnično vse, kar sem govorila žaljivega o gospej Mariji Mahkota in njenih hčerah z Dunajske ceste št. 47. Zahvaljujem se ji, da je odstopila od kazenskega postopanja zoper mene. Ljubljana, 18. januarja 1924. Neža Falatov.

DAMA se najhitreje moderno in okusno počee z uporabo lasnega obročka
13555

Prodajam
Balkonski sedež za red E se odda. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 489

Dve izložbeni okni
in akvarij (starinski) zelo ceno naprodaj. — Poizve se: Florjanska ulica št. 11, pritličje. 492

Prodajam
po nizki ceni parcelo in 1/2 tonski tovornik avto v dobrem stanju. — Pismene ponudbe pod »500/373« na upravo »Slov. Narod«. 493

Elektromotor
za ljubljansko napetost 300 voltov, 1540 obratov, 14 1/2 HP. se proda vsled preureditve obrata. — Vpraša se: Ljubljana, Linhartova ulica 25. 473

Ward - - - - -
2 sedežni, električni razsvetljavi, malo rabljen, pripraven za potnike, se ceno proda — Ogled in poskušnja pri Jugo-Auto, Ljubljana, Dunajska c. št. 36. 430

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
Balkonski sedež za red E se odda. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 489

Dve izložbeni okni
in akvarij (starinski) zelo ceno naprodaj. — Poizve se: Florjanska ulica št. 11, pritličje. 492

Prodajam
po nizki ceni parcelo in 1/2 tonski tovornik avto v dobrem stanju. — Pismene ponudbe pod »500/373« na upravo »Slov. Narod«. 493

Elektromotor
za ljubljansko napetost 300 voltov, 1540 obratov, 14 1/2 HP. se proda vsled preureditve obrata. — Vpraša se: Ljubljana, Linhartova ulica 25. 473

Ward - - - - -
2 sedežni, električni razsvetljavi, malo rabljen, pripraven za potnike, se ceno proda — Ogled in poskušnja pri Jugo-Auto, Ljubljana, Dunajska c. št. 36. 430

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 par. — Najmanjše pa Din 5.—

Prodajam
Balkonski sedež za red E se odda. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 489

Dve izložbeni okni
in akvarij (starinski) zelo ceno naprodaj. — Poizve se: Florjanska ulica št. 11, pritličje. 492

Prodajam
po nizki ceni parcelo in 1/2 tonski tovornik avto v dobrem stanju. — Pismene ponudbe pod »500/373« na upravo »Slov. Narod«. 493

Elektromotor
za ljubljansko napetost 300 voltov, 1540 obratov, 14 1/2 HP. se proda vsled preureditve obrata. — Vpraša se: Ljubljana, Linhartova ulica 25. 473

Ward - - - - -
2 sedežni, električni razsvetljavi, malo rabljen, pripraven za potnike, se ceno proda — Ogled in poskušnja pri Jugo-Auto, Ljubljana, Dunajska c. št. 36. 430

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Prodajam
dobro ohranjena nova omara za muziko »Piano Orchestron« (dva valjara, vsaki igra osem komadov). Cena 3000 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 498

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428

Kupim
Balkonski sedež za red E se odda. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 489

Dve izložbeni okni
in akvarij (starinski) zelo ceno naprodaj. — Poizve se: Florjanska ulica št. 11, pritličje. 492

Prodajam
po nizki ceni parcelo in 1/2 tonski tovornik avto v dobrem stanju. — Pismene ponudbe pod »500/373« na upravo »Slov. Narod«. 493

Elektromotor
za ljubljansko napetost 300 voltov, 1540 obratov, 14 1/2 HP. se proda vsled preureditve obrata. — Vpraša se: Ljubljana, Linhartova ulica 25. 473

Ward - - - - -
2 sedežni, električni razsvetljavi, malo rabljen, pripraven za potnike, se ceno proda — Ogled in poskušnja pri Jugo-Auto, Ljubljana, Dunajska c. št. 36. 430

Prodajam
elegantna odprta kožja z gumijastimi obroči na kolesih ter v najboljšem stanju se nahajajoči voz-kupc. — Poizve se: Cesta na Kodeljevo 8. 428